

Tríptic de Sant Joan

i altres poemes

Francisco Croissier

Versió catalana i epíleg

Miquel Lull

Bibliotecari del Golea

Dibuix de Lorenzo Croissier

LA BIBLIOTECA DEL GOLEA

Capdepera

2021

Sumari

Tríptico de Sant Joan

I 3

II 4

III 5

*

Entre la por i la paraula

I. Tots els homes i les dones lliures 6

II. Tafuriaste 9

*

«Company d'espuma» 11

*

Versions originals 13

*

Un tagoror per a Francisco Croissier 16

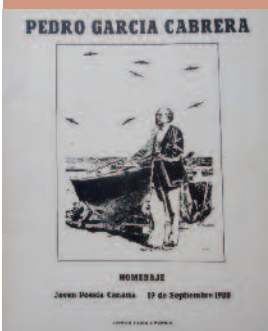
Miquel Llull

La distància es romp amb un bot 19

Francisco Croissier

El sol es pon per darrera La Palma (IV) 21

Miquel Llull

Les versions d'aquesta publicació estan fetes sobre *Tríptico del tiempo*, Baile del Sol, 1993, excepte «Company d'espuma», poema publicat a *Pedro García Cabrera: homenaje Joven Poesía Canaria*. Libros Taiga, 1981. Però la primera edició de *Tríptico de San Juan* és de 1981, a les edicions artesanals i ciclostilades de Ricardo García Luis.

Gràcies a Gabriel Mir per la seva ajuda.

Tríptic de Sant Joan

I

Avui que Juny es desfà
l'al·lotada bota
riallades
de falla groga

El conrador de les teves mans
se'ns va quedar adormit,
arronsat en un bassiot ros
de camamil·la i amb la tinta
entre els llavis
va deixar les paraules
sobre les paraules de la pedra
... Petroglifs tot just incomprensibles
per a les ales del cant

No queda
en el rebost ni un solc
mínim per sembrar,
ni un vol
per a l'oronella
que oblidà, entre altres coses,
un arbre provecte i el capell
blau dels horabaixes
... Tot és motiu de foguerada
mentre la pluja
sembla que s'avorreix
entre les línies d'Anaga.

II

Ets moltes coses
de pesseta i pastilla que mai es menjaren
... l'únic rei
que tots esperam
posat de genolls de 365 dies
I avui quasi fins i tot ets poeta
que recita: «Les nostres vides són els rius...»

Singular Protagonista del fum
i de la teva mort

Un ruixat verd
d'anís estrellat
t'agranarà els bassiota necessaris
i posarà corbata
a les teves tot just tres hores
intenses
de canya daurada i petrolina

I quedaràs,
quedaràs fet un santllàtzer
en el somriure de barana
de dues nines,
en el tron gris ennigulat
de pupil·les com teules
que et miren
amb les grapes tristes
encara
I en la mateixa absència
quedaràs en victòria
de cendres,
... i després vent,
tant de vent que pòstum seràs
un altre tros més d'aquelles pluges
que mai no caigueren.

III

Assustat com un sudari
el pi de la meva ombra
fa tornar vells els ascensors

A dalt merles rompudes
en cels transformats
i tu: punt i apart de melangies

M'he adonat
que també a mi
m'acompanya
el trist ca de bestiar de les hores,
he arribat a conèixer els assassins de l'hivern
aquests crepitants desbaratats que com qui demana caramel·los
pugen als calçons dels armaris
tinyes transcorregudes
—d'aquestes que pengen un rètol
de Mudances
en la penúltima cadira—
... Tel·lúric sobre les estopes
d'una dolenteria els he esbrinat
xiuxiuejant esbossos
de focs artificials

Ara,
estellant-ho tot
m'ha contat el temps
destrossat de cop
com un rellotge
un conte de minuts:
El teu nom

I tants segons de llavi
no el riuran
els nins del tirant descalç,
aqueixa innocència que trepitja les llunes
alegres de la llagosta,
però tots dos sabem
que qualche cosa més que fusta
crema aquesta nit
a les fogueres de Sant Joan.

Entre la por i la paraula

I

Tots els homes i les dones lliures

Jo som la mar que hi ha dins d'un home
que es desconeix a si mateix.

Dins mi hi viu i mor cada dia
el darrer somni de milers d'homes i dones
que se n'anaren amb els ulls oberts.

Aquests ulls mai no veren la raó
posar-se de part seva.
Tota la vida varen estar enganxats en terra,
cercant pels racons
una por
que venia corre-corrents darrera d'una altra.

I és que varen viure contra la paret
pensant que aquest era el seu lloc.

Hagueren de fer la vida aquí:
acopats uns contra els altres,
sense espai ni per a la sang,
amb la mentida al davant
i el silenci sempre al darrere
agafant-te.

I ara
aquest silenci ve xerrant per ell mateix

Ve pel camí del temps que no passa

Ve tocant en totes les espatles.

Portant de la mà un dia blau i un dia trist
que són la copa vessada d'un crim
damunt el banquet dels covards,

que són un drap negre
col·locat en el xiscl d'aigua de les torrenteres,

que són un tro de multituds
que esclatà sense fer renou
... el ball macabre de la misèria
que vesteix i calça el llop de la boca
d'una nit que mai no s'acabarà.

Per tot això sé que aquests homes i dones
foren la casa que es quedà en tristesa,
la il·lusió d'un món
que es despertà apagat.

I tots aquests milers de mirades
se'm mostren a la cara.

Surten del més pregon del fondo que som
per a allargar el futur de les coses que no passaren.

Sentint-los com els sent
quiets i mirant-ho tot,
mesurant el buit
aquí dins,
sé que encara que perdin el sentit i el cap
les hores amargues de la pluja
i vengui el vent
amb les dents estretes
i en zel
i es quedin sense sal
els cors de les criatures
que passen entre els morts
i entre bregues i esperons
i galls cecs i foscos
portin les presons dessagnant l'horitzó,
malgrat tot això i amb això
ells són la pedra suau
que mai va ser tirada
en absolut contra el front de ningú.

Perquè aquesta pedra és un cor
que surt per la boca
amb la cançó de tots aquests llocs
per on l'amor s'amaga.

I a aquest cor
és la vida encesa
la que l'està esperant.

La besada oberta que fa el sol
a totes les coses
abans d'anar-se'n.

La primera llavor indispensable.

El primer fruit d'aquest dia necessari
en què un home mira un altre
al precís centre dels seus ulls
i li estengui la mà despullada
amb un gest
en el que hi cabrà tota la llum del món,
que aturarà la història
i li donarà la volta.

(1988)

II

Tafariaste

(Tambor)

Darrera de cada paraula sona un tambor,
un tremolor que ve pel camí
de la misèria més gran que es coneix.

Aqueix tambor és el d'un home
que diu jo som la veu dels segles
i la mesura dels pobles.

Quan sona el meu so
és la gargamella de les torrenteres
la que es tensa i sona,
la que s'obre i deixa escapar
el darrer crit dels estimbats
com si fos un cop de vent

Aqueix cop de vent és el que jo vull,
el que me'n du i amb el que vaig
tupant la roba estesa,
qualque cor
o el desig que espera sortir
després de la sang.

I aqueix és un so que va sonant
i hi cap en el somni d'un altre home
que mira allà lluny d'un altre somni
i que l'escolta i respon:
Jo vénc del coratge i cap al coratge vaig.
Els meus peus no s'aturen de moure
perquè tenen la calor de la vida
furiosa al davall.

I és que jo som el ball
com la dona i l'home que es remenen som jo
i som el nin que no s'atura de botar
amb la nina decaiguda
i el vell i la vella que es miren en aqueixa rialla
i que van a ella
ballant per dins i per fora.

En aqueix bot som jo el que bota
perquè la mar i el cel boten.
Tan alt arriba aquest bot
que se l'endú al bec l'ocell del temps
i una dona que ho veu i li fa carusses
deixa anar les llàgrimes i les flors
i diu jo som el cant
i ho dic les vegades que calgui.
Som el cant i faig una cançó
amb totes les veus
dels que callen i dels que xerren.
I agaf totes les respiracions i llargs sospirs
d'amor i d'odi
i prenc una foguera
i amb ella el llamp
de l'hora assenyalada.
I quan arriba l'hora assenyalada
tots junts baixen de la muntanya
i és la mateixa muntanya la que baixa.
I l'amor que se'n va anar lluny ja tornà
i és el secret obert de la lluna,
ella és la que ve caminant
arrambadeta a la rotllada de les ombres,
agafant-la
de la mà la duen els niguls
i el nom inacabable dels morts,
amb ells fa dues besades al llavi roig de la història
i saluda la rondalla
que el sol li fa a l'orella.

Després
tots ens feim silenci que s'encén.

(1988)

«Company d'espuma»

No sé ni per on començar;
però crec que tot va ser
raó de tacons tímids
i un «entra tu primer»
mentre l'horabaixa recollia els seus enagos de flauta
i els pupitres deien el seu típic fins demà
per als nins de l'eterna aritmètica.

Cada una de les quatre estacions
va posar una llengua groga
sobre la finestra

Als deu minuts
la taula era una narració
de camps de batalla,
un poble verd
assetjat per ganivets com ràbies
i un vent de sang
a clamor de sang afusellada

Fins i tot aquell corredor
es va plegar en una corba ferida
a tren sanitari.

El poltre negre de Novembre
va galopar cada dia
sobre les gargamelles
que restaren endolant
la marxa trista
del darrer exili,
i sempre era una penúltima llàgrima

Un milió de bales encertaren el blanc
... Leda continuava a la cambra

I després el retorn a l'Illa
per les ones,
a la ginesta blanca
amb les ones,
a l'abraçada salada d'aquell pescador
que sempre va dormir en una pipella d'estrella
per a les ones,
on un lladre de segells
ultratjà cent històries d'amics
que les ones mai no retornaren

Però aquelles roques
assegudes de paciència
sempre miren les ones
com un poema a la falda
perquè sempre anirem a la mar
a collir taronges
encara que a la veu tan sols ens resti
un monyó d'esperança
I tota aquella jornada
quan la nit
ja ens seduïa a sembrar
la darrera llosca,
vàrem saber que el surrealisme
era un cub de setze costats
i un poc més:

Que teníem una mare
Anomenada Illa
I un Company d'Espuma
que va fer del futur
un horitzó de llavis

Tríptico de San Juan

I

Hoy que Junio se deshace / la chiquillada salta / carcajadas / de tea amarilla // El labrador de tus manos / se nos quedó dormido, / acurrucado en un empozo rubio / de manzanilla y con la tinta / entre los labios / dejó las palabras / sobre las palabras de la piedra / ... Petroglifos apenas incomprensibles / para las alas del canto // No queda / en la alacena ni un surco / mínimo que sembrar, / ni un vuelo / para la golondrina / que olvidó, entre otras cosas, / un árbol añejo y el sombrero / azul de las tardes / ... Todo es razón de hoguera / mientras la lluvia / parece aburrirse / entre los perfiles de Anaga.

II

Eres muchas cosas / de peseta y pastilla que nunca se comieron / ... el único rey / que todos esperamos / hincado en la rodilla de 365 días / Y hoy hasta eres casi poeta / que recita: «Nuestras vidas son los ríos...» // Singular protagonista del humo / y de tu muerte // Un chaparrón verde / de badiana / te barrerá los charcos necesarios / y te pondrá corbata / en tus apenas tres horas / intensas / de caña dorada y petrolina // Y quedarás, / quedarás de harapos / en la sonrisa a baranda / de dos niñas, / en el trono pardo encapotado / de pupilas como tejas / que te miran / con las zarpas tristes / todavía // Y en la ausencia misma / quedarás en victoria / de cenizas, / ... y luego viento, / tanto viento que serás póstumo / otro trozo más de aquellas lluvias / que nunca cayeron.

III

Asustado como un sudario / el pino de mi sombra / envejece ascensores // Arriba mirlos rotos / en cielos transformados / que te cantan / y tú: punto y aparte de melancolías // He caído en la cuenta / de que a mí / también el mastín triste / de las horas me acompaña, / he llegado a conocer los asesinos del invierno / esos crépitos saltarines que como pidiendo caramelos / se suben al pantalón de los armarios / a polillas transcurridos / —de esas que cuelgan un letrero / de Mudanzas / en la penúltima silla— ... Telúrico sobre las estopas / de una diablura los he averiguado / cuchicheando bosquejos / de fuegos artificiales / me ha contado el tiempo / destrozado como un reloj / de golpe / un cuento de minutos: Tu nombre // Y tantos segundos de labio / no lo reirán / los niños del tirante descalzo, / esa inocencia que pisa las lunas / alegres de la langosta, / pero sabemos ambos / que un algo más que madera / arde esta noche / en las hogueras de San Juan.

* * *

ENTRE EL MIEDO Y LA PALABRA

Todos los hombres y mujeres libres

Yo soy el mar que hay dentro de un hombre / que se desconoce a sí mismo. // Dentro de mí vive y muere todos los días / el último sueño de miles de hombres y mujeres / que se fueron con los ojos abiertos. // Esos ojos nunca vieron a la

razón / ponerse de su parte. / Estuvieron toda la vida pegados al suelo, / buscando por entre los rincones / un miedo / que venía corre corre detrás de otro. // Y es que vivieron contra la pared / pensando que ese era su sitio. // Tuvieron que hacer su vida ahí: / apretujados unos contra otros, / sin espacio ni para la sangre, / con la mentira delante / y el silencio siempre detrás / cogiéndolo a uno. // Y ahora / ese silencio viene hablando por sí solo // Viene por el camino del tiempo que no pasa // Viene tocando en todas las espaldas. // Trayendo de la mano un día azul y un día triste / que son la copa derramada de un crimen / encima del banquete de los cobardes, // que son un trapo negro / puesto en el chillido de agua de los barrancos, // que son un estampido de multitudes / que estalló sin hacer ruido / ... el baile macabro de la miseria / que viste y calza el lobo de la boca / de una noche que nunca va a terminarse. // Por todo eso se que estos hombres y mujeres / fueron la casa que se quedó en tristeza, / la ilusión de un mundo / que se despertó apagado. // Y todas esas cientos de miles de miradas / que se asoman a la cara. // Salen de lo más profundo de lo hondo que soy / para alongar el futuro de las cosas que no pasaron. // Sintiéndolos como los siento / quietos y mirándolo todo, / midiendo el vacío / aquí dentro, / sé que aunque pierdan el sentido y la cabeza / las horas amargas de la lluvia / y venga el viento / con los dientes apretados / y en celo / y se quedan sin sal / los corazones de las criaturas / que pasan por entre los muertos / y de peleas y espolones / y gallos ciegos y oscuros / traigan las cárceles desangrado el horizonte, / a pesar de todo eso y con eso / ellos son la piedra mansa / que nunca va a ser arrojada / contra la frente de nadie en absoluto. // Porque esa piedra es un corazón / que se sale por la boca / con la canción de todos esos sitios / por donde el amor se esconde. // Y a ese corazón / es la vida encendida / la que lo está esperando. // El beso abierto que da el sol / a todas las cosas / antes de marcharse. // La primera semilla indispensable. // El primer fruto de ese día necesario / en que un hombre mire a otro / al mismo centro de los ojos / y le tienda la mano desnuda / con un gesto / en el que cabrá toda la luz del mundo, / que parará a la historia / y le dará la vuelta.

(1988)

Tafariaste

Detrás de cada palabra suena un tambor, / un temblor que viene por el camino / de la miseria más grande que se conoce. // Ese tambor es el de un hombre / que dice yo soy la voz de los siglos / y la medida de los pueblos. / Cuando mi son suena, / es la garganta de los barrancos / la que se tensa y suena, / la que se abre y deja escapar / el último grito de los despeñados / como si fuera un golpe de viento. / Ese golpe de viento es el que yo quiero, / el que me lleva y con el que voy / golpeando la ropa tendida, / algún corazón / o el deseo que espera salir / después de la sangre. // Y ese es un son que va sonando / y cabe en el sueño de otro hombre / que mira a lo lejos de otro sueño / y que lo oye y responde: / Yo vengo del coraje y al coraje voy. / Mis pies no paran de moverse / porque tienen el calor de la vida / rabiando debajo. / Y es que yo soy el baile / como la mujer y el hombre que se menean soy yo / y soy el niño que no para

de saltar / con la niña esmorecida / y el viejo y la vieja que se miran en esa risa / y que van en ella / bailando por dentro y por fuera. / En ese brinco soy yo el que brinca / y conmigo brinca el monte / y la tierra lo toca mientras brinca / porque el mar y el cielo están brincando. / Tan alto llega el brinco / que se lo lleva en el pico el pájaro del tiempo / y una mujer que lo ve y le hace morisquetas / se suelta las lágrimas y las flores / y dice yo soy el canto / y lo digo las veces que haga falta. / Soy el canto y hago una canción / con todas las voces / de los que se callan y los que hablan. / Y cojo todas las respiraciones y los suspiros largos / de amor y odio / y prendo una hoguera / y con ella el relámpago / de la hora señalada. / Y cuando llega la hora señalada / todos bajan del monte / y es el monte mismo el que baja. / Y el amor que se fue lejos ya vino / y es el secreto abierto de la luna, / ella es la que viene caminando / arrimadita al corro de las sombras, / cogiéndola / de la mano la traen las nubes / y el nombre interminable de los muertos, / con ellos da dos besos al labio rojo de la historia / y saluda al cuento / que el sol le está haciendo al oído. // Después / todos nos hacemos silencio que se enciende.

* * *

«Compañero de espuma»

No sé por donde comenzar; / pero creo que todo fue / razón de tacones tímidos / y un «entra tú primero» / mientras la tarde recogía sus enaguas de flauta / y los pupitres decían su típico hasta mañana / para los niños de la eterna aritmética. // Cada una de las cuatro estaciones / puso una lengua amarilla / sobre la ventana // A los diez minutos / la mesa era una narración / de campos de batalla, / un pueblo verde / sitiado por cuchillos como rabias / y un viento de sangre / a clamor de sangre fusilada // Hasta aquel pasillo / se plegó en una curva herida / a tren sanitario. // El potro negro de Noviembre / galopó todos los días / sobre las gargantas / que quedaron enlutando / la marcha triste / del último exilio, / y siempre era una penúltima lágrima // Un millón de balas habían dado en el blanco / ... Leda continuaba esperando en la alcoba // Y después la vuelta a la Isla / por las olas, / a la retama blanca / con las olas, / al abrazo salado de aquel pescador / que durmió siempre en una pestaña de estrella / para las olas, / a donde un ladrón de sellos / ultrajó cien historias de amigos / que las olas nunca devolvieron // Pero aquellas rocas / sentadas de paciencia / siempre miran las olas / como un poema en el regazo / porque siempre iremos al mar / a coger naranjas / aunque sólo nos quede en la voz / un muñón de esperanza / Y en aquella jornada / cuando ya la noche / nos seducía a sembrar / la última colilla, / supimos que el surrealismo / era un cubo de dieciséis lados / y algo más: / Que teníamos una madre / Llamada Isla / Y un Compañero de Espuma / que hizo del futuro / un horizonte de labios

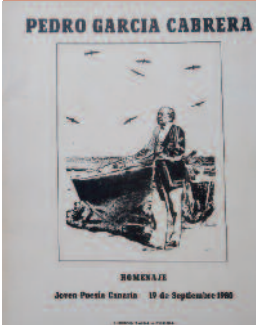
Un tagoror per a Francisco Croissier

Un exemple de veritable literatura proletària

two miles from your perch
GARY SNYDER

Rompió la noche el freno
y se salió del mundo
PEDRO GARCÍA CABRERA

Vaig conèixer Francisco Croissier la primavera de 1983. Jo havia comprat, a la llibreria La Isla, de Santa Cruz de Tenerife, el llibre dedicat a l'homenatge que el col·lectiu Joven Poesía Canaria havia fet al poeta Pedro García Cabrera (1905-1981), un dels grans del Grup Surrealista de Tenerife que havia sobreviscut a la hecatombe feixista. Va ser Pepe Carpintero, amb el qual treballava picant texts a l'editorial Ecotopía, un poc més amunt del pont Zurita, que em va menar a la Tasca Canaria on hi tenien una tertúlia els que havien organitzat aquest homenatge. Aquell dia hi havia José Marrero, els germans Croissier –Lorenzo i Francisco, és a dir Chencho i Paco– i d'altres dels quals, em sap greu, no record el nom.

Allò va ser l'inici d'una amistat i d'una col·laboració que va durar anys. Perquè ara, passat el temps, me n'adon de la gran afinitat que arribarem a tenir, la gran sintonia que ens va unir, i també les moltes coses,

sobre el món i la bolla –i especialment de les Canàries–, que vaig aprendre amb ells.

No cal contar-ho tot, però sí vull recordar un parell de coses de Francisco Croissier. La primera és aquella excursió per les muntanyes de Teno que sempre ha rondat pel meu cap. Cercàvem un tagoror encara no inventariat i que, per tant, conservava les pedres amb les inscripcions amazics i també la força i l'energia que s'hi havien concentrat al llarg dels segles i de les assemblees humanes que allà es feien tant en silenci, com conversant, com botant i ballant al ritme del tambor. Aquell dia vaig saber que els amazics insulars no eren prehistòria, perquè estaven allà, amb *nol-trus*. Des de llavors jo també som un d'ells, com ja vaig més o manco contar a *Les illes mòbils*, inspirada en aquella excursió.

Anys més tard, Francisco Croissier va fer un programa a Capdepera Ràdio (1993-1995) que duia per títol el mateix que un dels llibres mítics de la poesia canària: *L'Enigma del Convidat*, d'Emeterio Gutiérrez Albelo, que jo mateix he tractat de versionar en català, encara que mai no s'ha publicat. En aquest programa hi combinava les seves dues grans passions: la música i la poesia. He escoltat moltes vegades aquests programes fins que els cassets han deixat de funcionar, perquè mai –no sé per què– els vaig digitalitzar. Allà estan, dins una capsa de puros Farias, esperant tornar arribar a les meves orelles potser un poc cansades i malmeses.

I també em cal dir que va traduir uns poemes meus, més tard publicats a Baile del Sol amb el títol de *La isla era un volcán*. Escrits després de la meva tornada de Tenerife, però inspirats en les dues illes que m'han acompanyat en aquest viatge que ja comença a durar molt.

No me vull allargar, perquè l'important d'aquesta publicació són els poemes que el lector ha pogut llegir abans, són aquests senyals que el poeta canari ens ha enviat per Sant Joan, d'illa a illa, de San Borondón a Paradella, per tal que els *nostrus* viatges interiors i exteriors siguin *profitosus* i ens menin més enllà del que es pot tocar.

Com diu Lorenzo Croissier: «L'obra del meu germà Francisco és l'obra de l'aprenent autodidacta. La de l'autor summament emocional i intuïtiu. La de l'explorador que aprèn a integrar les claus i aportacions d'altres autors, i, sense pretendre-ho, es converteix en un altre estrany missatger còmplice de les mateixes sensacions que altres ja han viscut, descobrint un llenguatge propi i personal.»

L'obra publicada de Francisco Croissier potser no és molt extensa, però sí que està és molt treballada, a força de nits que «rompen els frens» i es tornen somnis. Al costat d'aquest text meu podeu veure les cobertes dels seus llibres, dels que tenc jo, si més no, i amb ells –com també amb les versions que publicam aquí– vos podreu fer una idea del treball d'aquest poeta insular immers en un llarg viatge que va molt més enllà dels nostres petits mons «envoltats d'aigua per totes parts». Algunes de les edicions

són artesanals, d'altres de l'editorial Baile del Sol, fundada, entre altres, per Tito Expósito, una persona amatent que des de les fotocòpies i els cassets ha arribat a crear una editorial ja amb molts títols publicats.

No cal dir que esper que aviat Francisco Croissier ens doni a conèixer alguns dels llibres que sé ben cert que té guardats i que, amb els anys, ha anat treballant amb amor i tenacitat.

Pens que amb tot això que el lector ha llegit fins ara es pot fer una idea bastant real de qui és Francisco Croissier i què representa per a la poesia. Jo, evidentment, no tenc prou coneixements per fer estudis literaris, ni dels acadèmics ni dels altres, però si ara algú em demanàs «què punyetes és això de la *verdadera literatura proletària* [true proletarians literature]» de la qual parla Gary Snyder per referir-se a la Generació Beat?, qui representa ara aquesta literatura?, no ho dubtaria ni un moment i diria, sense vacil·lar, el nom de Francisco Croissier com un dels puntals d'aquesta literatura, sempre en evolució des del temps de les caveres, sempre revolucionària, sempre acompanyant-nos en aquest trànsit cap a qualche banda on mai no acabam d'arribar, però que existeix malgrat tot.

Per això he volgut oferir aquest petit tagoror a Francisco Croissier, on ens asseurem damunt les pedres per tal d'escoltar el so de la terra i de la gent, perquè tots sabem que després el poeta ens ho traduirà amb paraules i versos que rodaran per la nostra ment, ja oberta a totes les possibilitats i a tots els amors, com sempre ha fet la poesia i, potser sense adonar-nos-en, per uns instants haurem arribat al final del viatge tot just per tornar-lo a començar.

Miquel Llull

Bibliotecari del Golea

abril-maig 2021

La distància es romp amb un bot

“Un dia arribaràs, en el costat de l’oratge,
amb una vall de palmeres descansant en el front.”

—PEDRO GARCÍA CABRERA—

L’Enigma del Convidat, títol d’una de les obres d’Emeterio Gutiérrez Albelo (1905-1969) i publicada el 1936, suposa –amb, entre d’altres, *Crimen* d’Agustín Espinosa– la culminació surrealista a les Canàries.

L’Enigma del Convidat és també el nom que du per adopció i per endavant el programa radiofònic mensual d’una hora realitzat per a Capdepera Ràdio per qui signa al peu d’aquest escrit: Francisco Croissier.

Si hi ha un adjectiu per a definir el programa, aquest és: “Lúdic”. Efectivament, al llarg d’una hora el personatge-presentador (Ningú) du de la mà el radioient pel món dels somnis, per uns paisatges que sempre són il·lustrats per poemes i cançons del “ventall creatiu internacional” i que pretenen ser una xarxa o entramat per on l’oient travessi cap a la seva pròpia imaginació.

Text publicat el 1997 a *El Naufragi del Golea*, recull de texts al voltant del programa de ràdio amb el mateix nom emès a Capdepera Ràdio entre 1993 i 1995.

És clar que tot té el seu costat difícil, la seva complicació. En aquest cas el “bot mortal” vendrà donat per la distància en km que separen a un servidor del poble de Capdepera. Vèncer-lo és un repte que, amb l’ajuda de Miquel Flaquer i del seu Golea naufragat i emergit, em propòs aconseguir; a més, no deixa de tenir el seu encant i el seu misteri que haguem aconseguit connectar des d’oceans distints i amb

muntanyes diferents... això tal vegada vol dir que xerram de la mar i del paisatge comú, dels que sempre duim als ulls i a l'ànim i que passi per damunt de diferències i distàncies. Intentar-ho ja és escriure un bell vers.

I és que en el fons *L'Enigma del Convidat* no és més que el desig de compondre un altre poema més, de participar d'allò creatiu, de travessar d'allò personal a allò transpersonal, d'intentar viure —almanco al llarg d'una hora— en aquest etern present del que feim fins a l'impossible per fugir a base de voler retenir-lo. “Allò real” i “allò fantàstic” són un riu on tot, absolutament tot, flueix. Tirem abaix els dics.

La distància es romp amb un bot.

Que així sigui sempre.

Amb el foc i l'aire,
per la terra i per l'aigua.

FRANCISCO CROISSIER

El sol es pon per darrera La Palma

(IV)

La sensació exacte d'estar per damunt dels níguls,
i al fons l'obertura del cel, l'horitzó
ferit per un punyal que ha dit sí i ha dit no
i totes les meravelles i tots els records.
Trobarem a faltar la visió?
Segur que sí, que cada porus de la nostra pell
transpirarà el desig de retrobar el fil conductor
d'un somni impossible de realitzar...
Estar a l'abast de tot i tenir-ho tot a l'abast.
Jo ara venc, torn a caminar pel cim,
torn a trepitjar la pols
que escapa de la pluja.
Tenc un tros de món per a edificar el paradís.
Imagín que les meves mans fabriquen el fang.
I la textura del nou món és la meva i és la teva.
No tornis a caure, a rodolar pels cingles
que dibuixen aquest paisatge.
La neu perpètua no es fondrà
si tu no cales foc a aquesta estona.

Miquel Llull

Moví mi primera luna
y se abrió ante mí
la vereda de un monte
Francisco Croissier, *Sobre jardines sin nombre* [FATA], 2009

entre les lignes d'Anaga

CAP VERMELL

Biblioteca Digital

